

DES DEL JARDÍ VICENÇ PAGÈS JORDÀ

Paraules de moda

El temps corria més a poc a poc quan per saber el que havia succeït esperàvem que sortissin els diaris de l'endemà. Avui que el dia s'ha convertit en un flux ininterromput de notícies, quan mirem enrere topem amb un país desconegut. Un bon exercici per no caure en el presentisme és llegir reculls d'articles publicats fa uns quants anys.

És el cas d'*El arte del artículo* (1949-1993), de José María Valverde (1926-1996), publicat el 1994 per la **Universitat de Barcelona**. Llegint els articles d'aquest intel·lectual avui massa desconegut tot i l'abast de la seva feina (poeta, filòsof, traductor, estudis de la literatura), sobta la centralitat de debats ara ja oblidats, com el de la relació entre el comunisme i el cristianisme. Pel que fa als noms propis, hi trobem el trotskista Ernest Mandel al costat de Roland Barthes. Avui som molt lluny de l'època en què Jean-Paul Sartre es considerava modèlic, i Marshall McLuhan un "enemic del llenguatge".

M'han cridat l'atenció dos articles sobre paraules que llavors estaven de moda i que l'autor hauria preferit eliminar. A *Sólo para escritores*, del 1956, Valverde suggereix als professionals de l'escriptura que deixin d'utilitzar expressions com les següents: *para ser sinceros, está muy superado, me de-*

cía una vez un amigo. Acaba l'article recomanant no fer servir el signe d'interrogació més d'un cop per setmana, ni el d'exclamació més d'una vegada al mes.

Força anys més tard, a l'article *Léxicos*

de moda, del 1980, José María Valverde fa una llista de termes dels quals ens servim per relativitzar la nostra responsabilitat i per donar-nos un aire tècnic o sociològic: *incidir, problemática, a nivel de...* En el mateix sentit, alerta contra l'ús de *yo diría, digamos i de alguna manera*.

Malauradament, aquests consells van ser ignorats en les dues accepcions del verb. Al llarg de les últimes dècades, l'únic que ha desaparegut és José María Valverde (i gran part del seu llegat), igual com han desaparegut els mitjans on va publicar aquells articles: *La Revista* i *El Correo Catalán*. Mentrestant, les paraules i expressions que ens emmascaren i ens envolten d'una bombolla pseudocientífica no només s'han posat de moda, sinó que s'han multiplicat. (Per ser sincer, jo diria que d'alguna manera caldria generar uns nous paràmetres a nivell de posicionar-nos.) *

La combinació de lletres no és tan senzilla com sembla, per això són agraïts consells com els que donava José María Valverde (a la foto de sota) ARXIU

Valverde fa una llista de termes dels quals ens servim per relativitzar la nostra responsabilitat